

Kā veidosies armijas politiskais un kultūrali izglītojošais darbs

Tautas armijas komandieris gen. R. Kļaviņš aptiprināja noteikumus par politiskā kultūrali izglītojošā darba organizāciju Padomju Latvijas tautas armijā. Šos noteikumus veidoja kultūras propagandas departamenta politiskais vadītājs J. Zariņš.

Noteikumi nosaka, ka visam politiskam un kultūrali izglītojošam darbam Padomju Latvijas tautas armijā galvenie uzdevumi ir: ausdināt karavīrus, virsniekus un instruktorus Padomju patriotisma un dzimtenes mīlestības garā un parādīt savas izcilības jebkuru Padomju valdības labā. Karavīrus jāausdina apziņā, ka dzimtenes nodevība ir visaugstākais nolīgums, ko Padomju tautas armijai bez šķautības. Bēgt no kaujas lauka vai padoties gūstā, dzīvot tā ir nodevība. Jāausdina katrs karavīrs apziņā, ka cīņas pavēle ir likums, kura izpildīšanai jebkurā situācijā jānodrošina vislielāko izcilību, nesaudzot pat dzīvību. Bēgļi un panikas taisītājs ir mūsu nīkātāka ienaidnieks. Panika jānovērš pašā izcelšanās momentā. Jālepošs karavīriem augstas atbildības jūtas savas dzimtenes priekšā gan par viņu politisko, gan militāro gatavību. Jāskopj un jāausdina karavīru politiskais un morālais īpašs, kas atbilst sociālisma valsts karavīru stajai. Drošsirdība un varonība, godīgums un atklātība, disciplīna un organizācijas ievērošana, kultūras izturēšanās mācības un dzīve — lūk, tāds jābūt Padomju Latvijas tautas armijas karavīra pastāvīgam īpašībam. Jāpaskaidro karavīriem, ka kara un valsts noslēpumu aizsardzība, ietilpniecība uzmanība ir viņu pienākums un jāpārliecina, ka karavīri jānoskaidro proletariāta internacionālisma garā, Padomju Savienības tautu brālības, draudzības un sadarbības garā.

Armijas politiskā VADITAJA NORĀDIJUMI

2-VII-40

Armijas politiskais darbs ir nepieciešams, lai nodrošinātu visaugstāko izcilību karavīriem, virsniekiem un instruktoriem. Darbs jānodrošina katru karavīru, virsnieku un instruktoru ar politisko izglītību, kas nodrošina izcilību un patriotisma izpausmi. Politiskā darba vadītājam jānodrošina, lai karavīri būtu apziņā, ka dzimtenes nodevība ir visaugstākais nolīgums, ko Padomju tautas armijai bez šķautības. Bēgt no kaujas lauka vai padoties gūstā, dzīvot tā ir nodevība. Jāausdina katrs karavīrs apziņā, ka cīņas pavēle ir likums, kura izpildīšanai jebkurā situācijā jānodrošina vislielāko izcilību, nesaudzot pat dzīvību. Bēgļi un panikas taisītājs ir mūsu nīkātāka ienaidnieks. Panika jānovērš pašā izcelšanās momentā. Jālepošs karavīriem augstas atbildības jūtas savas dzimtenes priekšā gan par viņu politisko, gan militāro gatavību. Jāskopj un jāausdina karavīru politiskais un morālais īpašs, kas atbilst sociālisma valsts karavīru stajai. Drošsirdība un varonība, godīgums un atklātība, disciplīna un organizācijas ievērošana, kultūras izturēšanās mācības un dzīve — lūk, tāds jābūt Padomju Latvijas tautas armijas karavīra pastāvīgam īpašībam. Jāpaskaidro karavīriem, ka kara un valsts noslēpumu aizsardzība, ietilpniecība uzmanība ir viņu pienākums un jāpārliecina, ka karavīri jānoskaidro proletariāta internacionālisma garā, Padomju Savienības tautu brālības, draudzības un sadarbības garā.

DECLASSIFIED AND RELEASED BY
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCE METHOD EXEMPTION 3B2B
NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2007

Kalnins värdjade för ballerna påstår han i brev till St.-T.

St.-T:s artikel i försägs om den litauiska socialdemokraten Bruno Kalnins och hans verksamhet som rapportör i Kalifornien till U. D. har förorsakat Kalnins ett illställt intryck en längre tid. Han hävdar dock att han endast vid ett tillfälle sammanträffat med utrikesminister Lindb och att han då värdjade till denne att inte uttänna de 127 litauiska induserna. Detta bekräftar också utrikesministern i ett uttalande för MT, ehuru exakt uttalandet själv vägrar att yttra sig för St.-T. om saken. Hr. Lindb beskriver vidare St.-T:s uppgift till Kalnins skiljaktiga påståenden till först med stället av den litauiska pressen har följande och han tillfogar att Kalnins' hjälp härvid är mycket värdfull.

I ett brev till St.-T. i början av Kalnins vår artikel skrev han följande: "Jag har varit i kontakt med utrikesminister Lindb och har värdjat honom att inte uttänna de 127 litauiska induserna. Detta bekräftar också utrikesministern i ett uttalande för MT, ehuru exakt uttalandet själv vägrar att yttra sig för St.-T. om saken. Hr. Lindb beskriver vidare St.-T:s uppgift till Kalnins skiljaktiga påståenden till först med stället av den litauiska pressen har följande och han tillfogar att Kalnins' hjälp härvid är mycket värdfull."

Kalnins själv ger heller ingen bekräftelse av sin nära kontakt med MT och Kalmi den hörsägitation som denna tidning fört och allmänt för med förkända litauiska "fascisterna" anger man sig även själva Kalnins' verksamhet. Man frågar sig då: Hur kommer det sig att Bruno Kalnins tillhört ett politiskt förhållande i Stockholm och U. D. m. grundat en socialdemokratisk förening när t. ex. en internationellt hand vetenskapman som folkpartisten professor Strömberg förvisas från Stockholm för att han skrivit en artikel i Tatyja Vard?

Det är detta som framgick av St.-T. att uppgift om Kalnins' verksamhet i Kalifornien till U. D. har förorsakat Kalnins ett illställt intryck en längre tid. Han hävdar dock att han endast vid ett tillfälle sammanträffat med utrikesminister Lindb och att han då värdjade till denne att inte uttänna de 127 litauiska induserna. Detta bekräftar också utrikesministern i ett uttalande för MT, ehuru exakt uttalandet själv vägrar att yttra sig för St.-T. om saken. Hr. Lindb beskriver vidare St.-T:s uppgift till Kalnins skiljaktiga påståenden till först med stället av den litauiska pressen har följande och han tillfogar att Kalnins' hjälp härvid är mycket värdfull."

Han förenkar att han varit i kontakt med utrikesminister Lindb och har värdjat honom att inte uttänna de 127 litauiska induserna. Detta bekräftar också utrikesministern i ett uttalande för MT, ehuru exakt uttalandet själv vägrar att yttra sig för St.-T. om saken. Hr. Lindb beskriver vidare St.-T:s uppgift till Kalnins skiljaktiga påståenden till först med stället av den litauiska pressen har följande och han tillfogar att Kalnins' hjälp härvid är mycket värdfull."

Det är detta som framgick av St.-T. att uppgift om Kalnins' verksamhet i Kalifornien till U. D. har förorsakat Kalnins ett illställt intryck en längre tid. Han hävdar dock att han endast vid ett tillfälle sammanträffat med utrikesminister Lindb och att han då värdjade till denne att inte uttänna de 127 litauiska induserna. Detta bekräftar också utrikesministern i ett uttalande för MT, ehuru exakt uttalandet själv vägrar att yttra sig för St.-T. om saken. Hr. Lindb beskriver vidare St.-T:s uppgift till Kalnins skiljaktiga påståenden till först med stället av den litauiska pressen har följande och han tillfogar att Kalnins' hjälp härvid är mycket värdfull."

Kalnins själv ger heller ingen bekräftelse av sin nära kontakt med MT och Kalmi den hörsägitation som denna tidning fört och allmänt för med förkända litauiska "fascisterna" anger man sig även själva Kalnins' verksamhet. Man frågar sig då: Hur kommer det sig att Bruno Kalnins tillhört ett politiskt förhållande i Stockholm och U. D. m. grundat en socialdemokratisk förening när t. ex. en internationellt hand vetenskapman som folkpartisten professor Strömberg förvisas från Stockholm för att han skrivit en artikel i Tatyja Vard?

Det är detta som framgick av St.-T. att uppgift om Kalnins' verksamhet i Kalifornien till U. D. har förorsakat Kalnins ett illställt intryck en längre tid. Han hävdar dock att han endast vid ett tillfälle sammanträffat med utrikesminister Lindb och att han då värdjade till denne att inte uttänna de 127 litauiska induserna. Detta bekräftar också utrikesministern i ett uttalande för MT, ehuru exakt uttalandet själv vägrar att yttra sig för St.-T. om saken. Hr. Lindb beskriver vidare St.-T:s uppgift till Kalnins skiljaktiga påståenden till först med stället av den litauiska pressen har följande och han tillfogar att Kalnins' hjälp härvid är mycket värdfull."

Han förenkar att han varit i kontakt med utrikesminister Lindb och har värdjat honom att inte uttänna de 127 litauiska induserna. Detta bekräftar också utrikesministern i ett uttalande för MT, ehuru exakt uttalandet själv vägrar att yttra sig för St.-T. om saken. Hr. Lindb beskriver vidare St.-T:s uppgift till Kalnins skiljaktiga påståenden till först med stället av den litauiska pressen har följande och han tillfogar att Kalnins' hjälp härvid är mycket värdfull."

Rīts - 2. jūn. 1940

Preses un biedrību departamenta direktors v. l.

Armijas politiskā VADITĀJA NORĀDIJUMI

Armijas politiskais vadītājs B. Kainiņš un Sarkanās armijas sakaru virsnieks plkv. Bartakūns tehnisko karaspēka daļu politiskā vadītāja P. Oriģāna un viņa palīga J. Zamašitera pavadībā šodien apmeklēja Sakaru pulka. Viņu sagādāja pulka komandieris plkv. Briča un iepazīstināja ar pulka karavīriem, kā arī dienesta telpām, to iekārtojumu, noliktavām un klubiem. Armijas politiskais vadītājs iepazīnās arī ar karavīru līdz šim veikto kulturali - politisko padarbiņu. Līdz šim visumā tā bijusi sekmīga. Noorganizēta karavīru komiteja, kas attīsta rosiņu darbiņu. Komitejā piedalās visu pulka rotu izvēlētie pārstāvji. Tās darbiņu aktīvi veicis arī virsdiens instruktori, pie kam viens no viņiem serž. Kirts ir tās loceklis. Pārrunās ar pulka vadību un politiskajiem vadītājiem armijas politiskam vadītājam nāca zināms, ka Sapņu pulka pēdējā laikā pieaudzis karavīru patvaļīgo prombūtnu skaits. Armijas politiskais vadītājs uzdeva šādu padarbiņu novērtēt, ja vajadzīga, pat ar visstingrāko rīcību. Jāpiezīmē, ka Sarkanā armijā karavīri attiecībā uz

patvaļīgām prombūtnēm padoti daudz stingrākiem noteikumiem: par desertieri izslēdzina katru karavīru, kas no patvaļīgas prombūtnes neatgriežas savā novietojumā 24 stundu laikā.

Kultūras un propagandas pārvalde sagatavo dziesmu krājumu karavīru koreim. Šajā nolūkā tiek hermobilizētas vairākas jaunas dziesmas. Dzejnieks Dzileja karavīru vajadzībām tulko 7 Sarkanās armijas dziesmas. Šajā sakarā uzņemti sēti arī ar Sarkanās armijas dziesmu ansambļa vadītāju, lai varētu izmantot viņa plašāko pieredzi karavīru muzikālās padarbiņas nozī. Tā arī lai iegūtu nepieciešamās netis.

Politisko darbinieku zināšanu papildināšanai izsniegta vairākas vērtīgas grāmatas, kurās noskaidroti jautājumi, kas saistīti ar Komunistiskās partijas vēsturi, Lielās mācību, Padomju Socialistisko Republiku konstitūciju u. c.

S. g. 6. sugustā Sarkanās armijas dziesmu un deju ansamblis rīko koncertu Rīgas garnizona karavīriem Sarkanās armijas nama zālē.

"Rīts" - 10. VII. 1940

Tautas armijas politiskais vadītājs B. Kainiņš

vakar armijas štābā atklāja kara-
spēka daļu komjaunatnes šūniņu
pārstāvju sanākumi, sniedzot norā-
dījumus viņu turpmākiem uzde-
vumiem. Komjaunatnes šūniņu
locekļi veiks kopējus uzdevumus
sadarbībā ar darba jaunatnes sa-
vienību. Komjaunatnes šūniņu
locekļi būs padoti armijas pulka
komunistiskiem vadītājiem. Par kom-
jaunatnes tiešiem uzdevumiem
runāja darba jaunatnes pārstāvis
Sadovskis un Sarkanās armijas
komunistiskās jaunatnes pārstāvis.

Latvian text at the top of the page.

OBJEKTIVS BRUNO KALINIJA GRAMATAIS VERTIUMS

Bruno Kalinijs ir jautis... publicitatis grāmatu... "Brīvības cīņās"...

So (viena) sadarbību ar krieviem zinātnā mēra var aizstāt ar sargrīķības ierīšanu... "Kārtība bija cietis Latvijas diktatūras režīma laikā..."

Bruno Kalinijs ir jautis... personā savā tautiņa vīdā... "Brīvības cīņās"...

Brīvībaskāmpē

eller forrādare

BRUNO KALINIJA. Da baltiešu rīta tēdas un under de vras con...

Main body of the article in Latvian, discussing Bruno Kalinijs, his work, and the political context of the time.

ST-Franziska - 17/11/50

Balter i Sverige bedriver antirysk hetspropaganda

Vissa Baltiska kretsar i Stockholm bedriver alltså, trots förbud, politisk och hetspropaganda mot Ryssland allt intensivare. Man säger till varje pris vilja förbjuda att några balter återvända till hemlandet. Den i Stockholm utkommande lettiska tidskriften *Lietuvių Vārds* säger sig ha rått ut med *deklaration* i Ryssland, enligt vilken ett samfundligt skilleväsende utvisar de "Lietuvi" och ryssar i åldern 18 till 60 år jagas i skogar, na och fastslås i fängelser. Huvudorsaken är, säger de, dagligen rym.

Även i Stockholm finns ett litet antal finska och svenska propagandistiska Sibirien. De följande är några av dem:

1. *Lietuvių Vārds*, utkommande i Stockholm. Detta är en av de mest aktiva och hetsfulla av de baltiska kretsarna i Sverige. Den utkommer i ett stort format och innehåller mycket material som är avsett att spridas i Ryssland. Den innehåller också mycket material som är avsett att spridas i Sverige. Den innehåller också mycket material som är avsett att spridas i Sverige.

2. *Latvian League*, utkommande i Stockholm. Detta är en av de mest aktiva och hetsfulla av de baltiska kretsarna i Sverige. Den utkommer i ett stort format och innehåller mycket material som är avsett att spridas i Ryssland. Den innehåller också mycket material som är avsett att spridas i Sverige.

3. *Latvian League*, utkommande i Stockholm. Detta är en av de mest aktiva och hetsfulla av de baltiska kretsarna i Sverige. Den utkommer i ett stort format och innehåller mycket material som är avsett att spridas i Ryssland. Den innehåller också mycket material som är avsett att spridas i Sverige.

Karavīri vēlēšanos piedalīties gandrīz 100 pr.

Armijas politisko vadītāju apspriedē. No krešļa pirms rindā — Vidzemes divīzijas pol. vad. P. Lejņš, armijas pol. vad. a. p. I. B. Kalniņš, Latgales div. pol. vad. K. Kurmiņš, tehnisko daļu pol. vad. P. Grigans un artil. daļu pol. vad. A. Stakloņš; otrā rindā — Zemgales div. pol. vad. J. Vecvagars un armijas pol. vad. palīgs A. Ziroļis.

Armijas politiskais vadītājs Br. Kalniņš vakar armijas štābā apspriedās ar divīziju politiskiem vadītājiem. Pārrunāja vēlēšanu norisi un turpmāko darbību. Divīziju politiskie vadītāji jau apmeklējuši savus garnizonus un aprunājušies ar karavīriem. Karavīros vērojama liela interese par gaidāmo politisko darbu. Tagad katrs karavīrs varēs brīvi piedalīties valsts politiskā dzīvē. Politisko vadītāju turpmākās darbības kārtība izveidosies pašā darbā. Jau tagad skaidrs, ka politisko vadītāju galvenais uzdevums būs audzināt karavīrus istā demokrātiskā garā un izskaidrot viņiem visus politiskās dzīves jautājumus. Turpmāk karaspēka daļās regulāri rīkos karavīru sapulces un priekšlasījumus. Līdz šim mūsu armija no politikas bija pilnīgi šķirta. Katru karavīra brīvas domas izpaudumu uzskatīja par noziegumu un vainīgajiem nācās stāties tiesas priekšā. Tagad katrs karavīrs drīkst brīvi nodoties politikai, kā arī iestāties Latvijas komunistiskā partijā. Politisko vadītāju uzdevums — audzināt mūsu karavīrus tā, lai armija kļūtu par latu tautas armiju. Politisko vadītāju institūtu paredzēti 73 darbinieki. Viņus iecels tuvākās dienās. Karavīri par savām tiesībām lemt pašiem par savu likteni sašūsmīnāti. Par to liecina arī sacītais vēlēšanu rezultāts: noskaidrots, ka vēlēšanās armijas atsevišķo vienību karavīri piedalījies un balsis par darba kārtības bloku nodevuši 95—100 procenti.

Politisko vadītāju dzīves gaitas

Kurzemes divīzijas politiskais vadītājs Jēkabs Vecvagars dzimis 1902. g. 15. jūnijā Priekulē strādnieka ģimenē. Apmeklējis Priekules pagastskolu. Vācu okupācijas laikā mācījies okupācijas varas organizētā pamatskolā. Karavīra dzīvi sācis 1918. g. Valmieras kaujās. Pēc atbrīvošanas iestājies instruktoru rotu un paaugstināts par kaprāli. Pēc obligatoriskā karadienesta beigšanas palicis viradienestā tani pulkā līdz 1934. gada 15. maijam, kad atvaļināts. Dienesta laikā beidzis virsdiēnista instruktoru un virsnieku vietnieka kursus. Paaugstināts par virsnieku vietnieku. Brīvā laikā mācījies vācu valodā, ko arī beidzis. Latvijā

krēdita un kooperatīvās iestādēs. Pirmā ilgu gadus bijis kara lietu komisijas loceklis. 1934. g. 15. maijā apcietināts un ieslodzīts koncentrācijā un pēc tam koncentrācijas nometnē; tur pavadījis 9 mēnešus. Pēc atbrīvošanas strādājis laukos savā saimniecībā.

Latgales divīzijas politiskais vadītājs Kārlis Kurmiņš dzimis 1906. g. 9. novembrī Rīgā strādnieka ģimenē. Beidzis 6-klasīgu pamatskolu, apmeklējis tautas augsskolu un izgānību papildinājis pašmācības ceļā. Karavīra gaitas sācis 1928. g. flotē. Strādnieku organizācijās aktīvi darbojies jau no 1926. g. veidams vairākus svarīgus vadošus uzdevumus. Pēc 1934. g. 15. maija par politisko darbību vajāts, tādēļ emigrējis uz Zviedriju. Bijušā valdība aizņēmusi pavalstniecību. Par politisko darbību Zviedrijā apcietināts un šogad 14. martā ievietots cietumā. Pēc trīs un pus mēneša apcietinājumā Zviedrijas valdība izraidījusi no savas teritorijas.

Artillerijas inspektoram padoto daļu politiskais vadītājs Alfons Stakloņš dzimis 1906. g. 15. septembrī Rīgā strādnieka ģimenē. Beidzis pamatskolu, izgānību turpinājis pašmācības ceļā. Karavīra gaitas sācis 1928. g. 10. Aizputes kājnieku pulkā. Priekš dienesta strādājis kā kontrolieris sverēs Svortorglotā. Pēc dienesta strādājis saldumrūpniecībā. Jau agrā jaunībā piedalījies strādnieku kustībā. Kopš 1925. g. sastāvējis Latvijas komunistiskā partijā. Par politisko darbību vairākas reizes apcietināts. Apcietinājumā koncentrācijā pavadījis no 1926. g. līdz 1928. g. un no 1932. g. līdz 1934. g. 1940. g. 11. aprīlī apcietināts no jauna, bet atsvabināts uz politiskās amnestijas pamata 3. g. 21. jūnijā.

Technisko karaspēka daļu politiskais vadītājs Peteris Grigans dzimis 1909. g. Rundāles pag. laukstrādnieka ģimenē. Pasaules kara gadus pavadījis Igaunijā. Tevs kritis atbrīvošanas cīņās pie Cēsu. Aizvērties Latvijas armijā spēleim, pabeidzis pamatskolu un Jelgavas valsts skolotāju institūtu. 1931. g. sācis karavīra gaitas. Beidzis instruktoru rotu un paaugstināts par kaprāli. Līdz 1934. g. 16. maijam strādājis par skolotāju Valmierā, bet tad no darba atvaļināts, par politisko darbību apcietināts un vēlāk ievietots Līepājas koncentrācijas nometnē. Pēc atsvabināšanas strādājis sabiedriskos darbos un kā privātskolotājs Rīgā. Pēdējos divus gadus strādājis par skolotāju provincē.

Artillerijas inspektoram padoto daļu politiskais vadītājs Alfons Stakloņš dzimis 1906. g. 15. septembrī Rīgā strādnieka ģimenē. Beidzis pamatskolu, izgānību turpinājis pašmācības ceļā. Karavīra gaitas sācis 1928. g. 10. Aizputes kājnieku pulkā. Priekš dienesta strādājis kā kontrolieris sverēs Svortorglotā. Pēc dienesta strādājis saldumrūpniecībā. Jau agrā jaunībā piedalījies strādnieku kustībā. Kopš 1925. g. sastāvējis Latvijas komunistiskā partijā. Par politisko darbību vairākas reizes apcietināts. Apcietinājumā koncentrācijā pavadījis no 1926. g. līdz 1928. g. un no 1932. g. līdz 1934. g. 1940. g. 11. aprīlī apcietināts no jauna, bet atsvabināts uz politiskās amnestijas pamata 3. g. 21. jūnijā.

Technisko karaspēka daļu politiskais vadītājs Peteris Grigans dzimis 1909. g. Rundāles pag. laukstrādnieka ģimenē. Pasaules kara gadus pavadījis Igaunijā. Tevs kritis atbrīvošanas cīņās pie Cēsu. Aizvērties Latvijas armijā spēleim, pabeidzis pamatskolu un Jelgavas valsts skolotāju institūtu. 1931. g. sācis karavīra gaitas. Beidzis instruktoru rotu un paaugstināts par kaprāli. Līdz 1934. g. 16. maijam strādājis par skolotāju Valmierā, bet tad no darba atvaļināts, par politisko darbību apcietināts un vēlāk ievietots Līepājas koncentrācijas nometnē. Pēc atsvabināšanas strādājis sabiedriskos darbos un kā privātskolotājs Rīgā. Pēdējos divus gadus strādājis par skolotāju provincē.

Technisko karaspēka daļu politiskais vadītājs Peteris Grigans dzimis 1909. g. Rundāles pag. laukstrādnieka ģimenē. Pasaules kara gadus pavadījis Igaunijā. Tevs kritis atbrīvošanas cīņās pie Cēsu. Aizvērties Latvijas armijā spēleim, pabeidzis pamatskolu un Jelgavas valsts skolotāju institūtu. 1931. g. sācis karavīra gaitas. Beidzis instruktoru rotu un paaugstināts par kaprāli. Līdz 1934. g. 16. maijam strādājis par skolotāju Valmierā, bet tad no darba atvaļināts, par politisko darbību apcietināts un vēlāk ievietots Līepājas koncentrācijas nometnē. Pēc atsvabināšanas strādājis sabiedriskos darbos un kā privātskolotājs Rīgā. Pēdējos divus gadus strādājis par skolotāju provincē.

Technisko karaspēka daļu politiskais vadītājs Peteris Grigans dzimis 1909. g. Rundāles pag. laukstrādnieka ģimenē. Pasaules kara gadus pavadījis Igaunijā. Tevs kritis atbrīvošanas cīņās pie Cēsu. Aizvērties Latvijas armijā spēleim, pabeidzis pamatskolu un Jelgavas valsts skolotāju institūtu. 1931. g. sācis karavīra gaitas. Beidzis instruktoru rotu un paaugstināts par kaprāli. Līdz 1934. g. 16. maijam strādājis par skolotāju Valmierā, bet tad no darba atvaļināts, par politisko darbību apcietināts un vēlāk ievietots Līepājas koncentrācijas nometnē. Pēc atsvabināšanas strādājis sabiedriskos darbos un kā privātskolotājs Rīgā. Pēdējos divus gadus strādājis par skolotāju provincē.

Rit., 2. s. 11. 10

Sabiedrisko lietu ministrs.
J. Niedra
Preses un biedrību departamenta
direktors v. l.

Politiskais darbs armijā

Armijas politiskais vadītājs Br. do par iztiem kulturas centriem. Jā-
Kalininš vakar radiofonā, runā-
jot par pārcemto armijā, starp ci-
tu, sacīja: «Latvijas armija pārdzi-
vo daļas pārmaiņas. Vecā armija
vair nepastāv, jo tā bija dibināta uz
runas disciplīnu un uz atdalīšanos
no tautas. Strādniecības karavīrus
vajā, viņus neaida instruktoru ro-
ta, nesūtīja uz virsnieku vietnieku
kursiem. Viņiem sekoja, daudzos
gadījumos tos novietoja darba rotās,
pie kam tur tiem nedeva ierobus pat
rotās. Kara skolas kadeti tika rū-
pīgi izlasīti, lai tur neiekļūtu neviens
strādniecības karavīrs.

No virsnieku un virsdieneša in-
struktoru rindām pēc 1934. g. ap-
vērsuma izsvieto visus demokrātī-
kos virsniekus. Kara tiesa rīkojās
ar ārkārtīgu baidību. Kāda gadi-
cūmā par nelegālu uzaukumu iz-
platīšanu karavīriem kara tiesa ta-
gad no armijas aizgājušā pulkveža
Palkavnieka vadība piesprieda pat
nāves sodu. Karaspēka kultivēja
naidu pret Padomju Savienību. Ve-
cā armija bija Ulmana reakcionārās
diktatūras militārais balsts. Tagad
veidojas jauna — Latvijas tautas
armija. Karavīri tagad ir ieguvuši
vispārējās pilsoņa politiskās tiesības.
Armiju ūtra no reakcionāriem virs-
niekiem un virsdieneša instrukto-
riem. Armijas vadība rīkojas šini
ziņā bez pārsteidzības, bet arī pie-
teikti stingri un noteikti.

Armija turpmāk tiks politiski au-
dzināta. Šo darbu veiks 73 politiski
darbnieki un politiski vadītāji. Mā-
cības parādītas četras reizes nedē-
ļā pa divām stundām dienā. Armijā
karavīru savstarpējām attiecībām
ir jātiek demokrātiskām. Taču de-
mokratizācija nedrīkst būt viltus de-
mokratizācija un disciplīnai jāpastāv
armijā arī turpmāk. Tikai šai dis-
ciplīnai jābūt apzinīgai.

Armija turpmāk jāpaplašina kul-
tūras darbs. Karavīriem jāizpild-

do par iztiem kulturas centriem. Jā-
veicina karavīru kultūrais pādarbi-
ba, radot korus, orķestrus un tamli-
dzīgus pasākumus. Visās karaspēka
daļās daudzi karavīri izteikuši vēl-
šanos mācīties krievu valodu. Ve-
cākiem virsniekiem, kuri pārzina
krievu valodu, šini ziņā jābūt izpa-
lidzīgiem, noorganizējot apmācību
grupas.

Mūsu armija pagājušā mēnesī
vienmēr darbojusies ciešā saskarē
ar Latvijā novietoto Sarkanā armij-
u. No šīs armijas vadības, sevišķi
viņas politiskās vadības, Armijas
kultūras un propagandas pārvalde ir
sāpējusi daudzus vērtīgus materia-
lus un norādījumus. Viensējākā sa-
darbībā militārā, politiskā un kuru-
rālā laukā ar Sarkanā armiju un tās
vadību mēs darbošimies arī turp-
māk.

Visiem karavīriem jāieaug jaunajos apstākļos

Armijas politiskais vadītājs iepazīst ar karavīru dzīvi nometnēs.

Armijas politiskais vadītājs Bruno Kalmiņš kopā ar Sarkanās armijas pulkvedi Bartasūnu Vidzemes divīzijas politisko vadītāju Lejmu un citiem virsniekiem vakar iebrauca uz mūsu karavīru nometnēm Lielstieses rajonā. Lai iepazītos ar karavīru dzīvi un dotu savus norādījumus audzināšanas jautājumos. Ar armijas politiskā vadītāja gādību karavīru nometnēs ieradās arī preses pārstāvji.

Pēc iepazīšanās ar karavīru nometnēm un labi iecērtotām nometnēs telpām varam nogaršot arī karavīru pusdienas. Karavīru sabiedrība

kā dzīvi iekārtotas speciālas telpas, kur darbojas sūnīks, elektrības stacija, ūdensapgāde, par kuriem ir atbildīgi karavīru komitējas. Arī par kareivju valodas mācībām.

Šī laikā ir daudz kas mainījies. Pēc tam kad notika Ulmaņa noziedzīgais apvērsums, daudzu pulku karavīrus apcietināja, jo Valmieras pulks jau sen bija pazīstams kā stipri sarkans pulks. Tagad, valmībrīdī, jaun apņemšanās ir vēl lielāka kļūt sarkanam, jo jau esat auguši šī laika garā.

Armijas politiskais vadītājs ar vīsiem apmeklēja arī Vidzemes artilērijas pulku un, atgriežoties Rīgā, vēl apmeklēja Vidzemes artilērijas pulka štāba mītņu.

Kā veidosies armijas politiskais un kultūrali izglītojošais darbs

Tautas armijas komandieris gen. R. Kļaviņš apstiprinājis noteikumus par politiskā kultūrali izglītojošā darba organizāciju Padomju Latvijas tautas armijā. Šos noteikumus izstrādājis Kultūras propagandas pārvaldes armijas politiskā vadītāja R. Kļaviņš.

Noteikumi nosaka, ka visam politiskam un kultūrali izglītojošam darbam Padomju Latvijas tautas armijā galvenie uzdevumi ir: audzināt karavīrus, virsniekus un instruktorus Padomju patriotisma un dzimtenes mīlestības garā un pasīvisā gatavībā izpildīt jebkuru Padomju valdības uzdevumu. Karavīros jāaudzina apziņa, ka dzimtenes nodevība ir visaugstākais noziegums, ko Padomju likumi soda bez šēlastības. Bēgt no kaujas lauka vai padoties gūstā dzīvā ir nodevība. Jāieaudzina katra karavīra apziņa, ka cīņas pavēle ir likums, kura izpildīšanai jebkurš solis jāizpilda bez šēlastības, draudzības un sadarbības garā.

visus spēkus, nesaudzot pat dzīvību. Ballīgais un panikas taisītājs ir mūsu nīknākais ienaidnieks. Panika jānovērš pašā izcelšanās momentā. Jālepotē karavīriem augstas atbildības jūtas savas dzimtenes priekšā gan par viņu politisko, gan militāro gatavību. Jāizkopj un jāaudzina karavīru politiskās un morāliskās īpašības, kas atbilst sociālisma valsts karavīru stājam. Drošsirdība un varonība, godīgums un atklātība, disciplīnas un organizācijas ievērošana, kultūrala izturēšanās mācībās un dzīvē — lūk, tādām jābūt Padomju Latvijas tautas armijas karavīra pastāvīgām īpašībām. Jāpaskaidro karavīriem, ka kara un valstis noslēpumu prasība, lielnieciska uzmanība ir dzimtenes noteikumi urvarā iestādīti. Karavīri jāaudzina proletariskā internacionālisma garā, Padomju Savienības tautu brālības, draudzības un sadarbības garā.

"Dzīvība" 6. 17. VIII. 1940

1954

USSR KALNINS, BRUNO.

LATVIAN SO-

CIALIST PARTY

MEMBER IN

EXILE IN

GERMANY.

CONFIDENTIAL

CIA-P-49878

Politiskais darbs armijā

Armijas politiskais vadītājs Br. Kalniņš vakar radiofonā, runājot par pārmaiņām armijā, starp citu, sacīja: «Latvijas armija pārdzīvo dziļas pārmaiņas. Vecā armija vairs nepastāv, jo tā bija dibināta uz rungas disciplīnu un uz atdalīšanās no tautas. Strādniecības karavīrus vajāja, viņus nelaida instruktoru rotās, nesūtīja uz virsnieku vietnieku kursiem. Viņiem sēkoja, daudzos gadījumos tos novietoja darba rotās, pie kam tur tiem nedeva ieročus pat rokās. Kara skolas kadeti tika rūpīgi izlasīti, lai tur neiekļūtu neviens strādniecības karavīrs.

No virsnieku un virsdienesta instruktoru rindām pēc 1934. g. apvērsuma izsvieda visus demokrātiskos virsniekus. Kara tiesas rīkojās ar ārkārtīgu bardzību. Kādā gadījumā par nelegālu uzskaturotu izplatīšanu karavīriem kara tiesa tagad no armijas aizgājušā pulkveža Paikavnieka vadībā piesprieda pat nāves sodu. Karaspēkā kultivēja naidu pret Padomju Savienību. Vecā armija bija Ulmaņa reakcionārās diktatūras militārais balsts. Tagad veidojas jauna — Latvijas tautas armija. Kareivji tagad ir ieguvuši vispārējās pilsoņa politiskās tiesības. Armiju tira no reakcionāriem virsniekiem un virsdienesta instruktoriem. Armijas vadība rīkojas šīnī ziņā bez pārsteidzības, bet arī pietiekoši stingri un noteikti.

Armija turpmāk tiks politiski audzināta. Šo darbu veiks 73 politiski darbinieki un politiski vadītāji. Mācības paredzētas četras reizes nedēļā pa divām stundām dienā. Armijas karavīru savstarpējām attiecībām ir jātiek demokratizētām. Taču demokratizācija nedrīkst būt viltus demokratizācija un disciplīnai jāpastāv armijā arī turpmāk. Tikai šai disciplīnai jābūt apzinīgai.

Armijā turpmāk jāpaplašina kultūras darbs. Kareivju klubā jāizve-

ido par īstiem kultūras centriem. Jāveicina karavīru kulturalā pašdarbība, radot korus, orķestrus un tamlīdzīgus pasākumus. Visās karaspēka daļās daudzi karavīri izcīkuši vēlānos mācīties krievu valodu. Vecākiem virsniekiem, kuri pārzina krievu valodu, šīnī ziņā jābūt izpalīdzīgiem, noorganizējot apmācību grupas.

Mūsu armija pagājušā mēnesī vienmēr darbojusies ciešā saskaņā ar Latvijā novietoto Sarkanā armiju. No šīs armijas vadības sevišķi viņas politiskās vadības, Armijas kultūras un propagandas pārvalde ir sāpēmusi daudzus vērtīgus materiālus un norādījumus. Visciešākā sadarbībā militārā, politiskā un kultūras jautājumos ar Sarkanā armiju un tās palību mēs darbosimies arī turpmāk.

Rit' -
25. VII. 1940

